

на неговитѣ изречения не е случайна, а добре проучена, и впечатлението — старателно провѣрено въз основа на анализираната чужда реч у толкова древни и нови писатели. Селимински знае какъ трѣбва да се излага, когато спокойно описва, какъ — когато язвително осмива, и какъ — когато трѣбва да ни издигне до едно по-тържествено настроение или до една важна философска размисълъ. Споменътъ за силното вълнение при подготовката на сливенци за изселване е предаденъ чрезъ риторично повторени въ началото обстоятелствени думи: „за последенъ п жть“ (срв. по-горе, стр. 153). По сжщия начинъ, но съ допълнена антитеза, е изказана тревогата на Селимински при една парична загуба въ 1842 г. Той пише на приятеля си Золотовичъ, при чувството, че, макаръ нѣкой „злокобенъ духъ да се мѣси въ дѣлото му“, той все пакъ може да се утеши съ скромнитѣ си срдства:

„Добра е, безспорно богата и разнообразна трапеза, ала още по-добра е простата, здрава и питателна храна; желателни сж бившитѣ ми елегантни дрехи, ала предпочитателно е облѣклото на мъдростта, което е свѣтло и блѣскаво; приятно е жилище, украсено съ разновидна покжщина, ала предпочитателна е малката закжтана стаичка, украсена съ малко, но избрани съчинения на мъдростта; за видна е дружбата съ знатни хора, ала по-приятенъ е родниятъ напѣвъ, който си пѣешъ, колчемъ пожелаешъ“.

Отъ тия размисли и настроения за ограниченото лично и материално щастие той, възрастниятъ студентъ въ Атина, влюбенъ въ науката, се издига тутакси до висока философска рефлексия и най-чистъ хуманитаренъ патосъ. Взимайки поводъ отъ едно слънчево затъмнение на 26 юний 1842 г., той величае човѣшкия умъ, „съучастникъ въ природнитѣ тайни“, който е могълъ да предвиди точно това явление, и очаква най-благодатни резултати отъ свободната мисълъ, окрилена съ смѣлостта да познае и да тржби истината. Но би трѣбвало да се чете цѣлата тази великолепна страница (Библ. Селимински XIV, 81—82), за да се почувствува стилниятъ размахъ на Селимински. Макаръ и импровизация въ приятелско писмо, тази тирада показва вещо съчетание отъ удивление и утвърждаване, отъ лиризмъ и зрѣла рефлексия, отъ полетъ на въображението и единство на малката композиция, — цѣло есе, на тема: величие и дългъ на човѣшкия духъ, позналъ научната истина. Подобно развитие, все отъ атинския периодъ на Селимински, но малко по-стегнато, при всичкото бо-